

TIDEVARVET

Nr 31 • 30 Juli

Nr 31 • 5 årg. 1927

Tidevarvet N:r 31

En bok med högrött författarnamn är Angelica Balabanovas minnen, recenserad av Ellen Michelsen.

Fru Elsa Björkman-Goldschmidt som varit ögonvitne till händelserna i Wien sändes oss några korta betraktelser under rubriken: Rykten som gå till fots.

Veckans ledare påpekar att allmänna opinionen inte håller jämna steg med lagen i behandlingen av De samvetslömma.

Världsfilmen visar några av de senaste tidernas händelser.

I artikeln Kampen mot splittringen och II ger dr Ada Nilsson en ingående redogörelse för dr Bratts bok Splittring och enhet. Förf. sammanknyter den med de problem vilka mötte den nyligen avslutade barnavårdskongressen.

En bok med högrött författarnamn.

Av Ellen Michelsen.

I Berlins bokhandelsfönster lades för ett par veckor sedan ut en bok, med spänning emotsedd långt innan den låg där. Ett högrött författarnamn, ett namn i gångna tider ett av den ryska adelns allra främsta, ett namn känt över hela jorden, lyste från dess titelblad. — Angelica Balabanov.

Världen väntade sig en sensation av första ordningen. Troligtvis har världen redan besviknen dragit sig tillbaka. Det har icke legat i Angelica Balabanovs intresse att komma sensationslystnaden till mötes. Hennes bok (Erinnerungen und Erlebnis, Laubehe Buchhandlung, Berlin) är ingen memoarbok i vanlig mening. Balabanova är förtrogen om sitt eget. Det hon velat ge är något i hennes ögon ofantligt viktigare än hennes eget livs händelser. Hennes memoarer är den internationella socialismens historia de senaste trettio åren, kan man säga. Ingenting mindre.

"I mitt liv har det bara inträffat en händelse, säger hon. Det var när jag trädde ut ur de privilegierades krets, i vilken jag blivit född och kämpade mig till ett annat privilegium: att upptagas i den kämpande arbetarklassen".

A. Balabanova härstammar från en av Sydrusslands rikaste adelsläsläkt. Det torde vara tvivel un-

derkastat om hon vill ge så värst mycket för sitt ursprung. Som ung rebell drog hon liksom så många andra ryska studentkor västerut, för att där någonstades finna en utväg undan skammen, vari hennes egen klass försänt sitt eget land! Hon blev socialist. Efter många års studier vid universiteten i Leipzig, Berlin, Brüssel och Rom hade hon äntligen den teoretiska bakgrunden klar och kunde ägna sig åt sakens praktiska sida. Hennes arbetsfält blev Italien. Balabanova hade i Rom kommit i beröring med den marxistiske professorn Labriola och genom honom lärt känna arbetarkretsarna där. På ferierna nödgades hon att samman med sin släkt besöka de stora schweiziska kurrorterna. Detta blev droppen som kom bägaren att rinna över. Hon såg där de två världarna mötas: lyxens och fattigdomens, och det som upprörde henne mest var när hon såg hur mängder av italienska arbetslösa kom upp till dessa kurrorter och för en spottstiver användes till de allra lägsta sysslorna där. Näst det ryska syntes henne det italienska proletariet det mest beklagansvärda på jorden. Hon stannade i Italien. — Hon blir de italienska socialdemokraternas, maximalisternas, ombud vid de stora

kongresserna, och snart är Balabanova en av de markantaste gestalterna inom de internationella socialistkretsarna. Genom sina utomordentliga språkkunskaper — utom de slaviska språken behärskar Balabanova engelska, tyska, franska och italienska så, att ingen som inte vet det lär kunna gissa sig till i vilket land hon är född — blir hon jämte Rosa Luxemburg världskongressernas mest framstående tolk. I Italien ger hon samman med Mussolini ut arbetar-tidningen Avanti. Balabanova hade träffat Mussolini i Frankrike. Han var landsflyktig, levde i nöd, och hon tyckte det var synd om honom. Han höll på med att översätta en bok av Kautsky till italienska, en då han varken kunde tyska eller behärskade den marxistiska terminologin utförde hon arbetet åt ho-

Angelica Balabanova.

nom. Balabanovas minnen är bl. a. också historien om hur socialisterna Mussolini förvandlades till fascistgeneräl. Mussolini är en av anbrorn fruktan behärskad människa. Att han tages på allvar är en skam för mänskligheten och kan bara förklaras som ett efterkrigsfenomen, säger hon. Fascismen är en produkt av den övergångstid i vilken vi alla leva. Världskrisen och Rysslands exempel har skakat de ekonomiskt privilegierade klasserna på det djupaste. De gripa efter alla medel, också de som till sist måste vända sig mot dem själva. Alla medel, också de äventyrligaste äro för de riktiga för att uppgjuka studenterna för den slutliga uppgörelsen klasserna emellan. Detta världsläge är det som förklarar fallet Mussolini.

Andra Internationals sista kongress i Brüssel den 27-29 juli 1914 är ingående beskriven. Bara ett fåtal av de närvarande, säger Balabanova, anade helt vad som (Forts. å sid. 4.)

stor massa ordningsstiftande element, som det fanns ordförande, och ställde dem mot varandra utan vapen, så skulle säkert olyckan bli betydligt mindre.

Han skulle vilja rikta dessa ord till statsmännens betänkanne — ty säger han, Europa kommer nog att under de närmaste 20-30 åren att få tillfälle att lösa liknande problem. Han anade vad knappt har smut han spådde!

Elsa Björkman-Goldschmidt.

Rykten som gå till fots.

Är man på platsen för upprörande och ovanliga tilldragelser, avstängd från press- och samfärdsmedel, märker man hur svårt det är att få en objektiv syn på det som hänt. För varje åskådning finns bevis och ögonvittnen, och varje faktum som skildras för en, är ju mestadels redan färgat av en åsikt. I detta fall politiska åsikter och de »färga» starkt.

Ryktena, som måste gå till fots från man till man, växlar och växer med avståndet och det hör till sådana dagars masspsykos att man tror dem alla. Det otroligaste har hänt — justitiepatset brinner — då kan det ju också vara sant, att Seipel är mördad och italienarna på väg till Wien!

Så småningom kommer pressen åter och fantasi och verklighet börjar skiljas åt. Ur de många intryckens virrvarr stiger det fram en och annan sak, som står sig bättre än de andra — någon situation som bränt sig fast med särskild styrka i ens minne.

Det var rättsmedvetandet inte magen, som demonstrerade på fredags-

morgonen den 15 juli. Hur pass detta rättsmedvetande leddes på villovägar av beständningar, kan jag inte bedöma. Säker är, att arbetarna drog ut i en årlig »Empörung» över frikännandet i Schallendorf-processen. Att denna demonstration utartade till inre borgarkrig och mordbränning var med all säkerhet främmande agitatorers verk. Det är alltför olik det godlynta Wienarna. De kan gråla hejdlöst, besinningslöst, inspirerade, men mitt i hettan ligger en försönande ton gömd. Det är just deras sårmarke i världen. På något vis har denna gången det kränkta rättsmedvetandet utnyttjats av främmande inflytande — till våldsdåd vars make inte ens hungerupploppet 1921 kunde uppvisa.

En sak, som jag tror man måste ha för ögonen, är, att det, under sådana dagar som dessa, lika ofta är rädslan som grymheten, som begår våldsdöden.

I Moskva på vintern 1918, vände sig svenske generalkonsuln till Tschitscherin med besvär över att 12-13 års pojkar ideligen nattfel-

sköt skarpt utanför konsulatet. Han fick till svar att, för det första var det inte 13- utan 14-åringar, som sköt, och för det andra sköt de inte av fientlighet utan för att injaga sig mod! Jag minns hur vi skratade åt detta svar. Vi tyckte, att det ju strängt taget var till bra klen tröst för den, som träffades av dessa kullor! — Men det ligger säkert något i det.

Vår bostad i Wien ligger alldeles bredvid Pölishuset. Jag har ofta, när jag gått förbi lagt märke till en av polierna, som alltid var ett under av godhet och tålmod — full av mildhet t. o. m. när han ledde in fulla gubbar och bråksterkar.

Jag återsåg honom posterad i närheten av Parlamentet under massans påträning. Han var kritvis i ansiktet. Den första som sköt var han, och hans kommandorop ljöd skarpare och hårdare än någon annans.

Smygande från man till man kom under lördagen ett rykte: »Panik im grauen Haus». Med grå huset menas Wiens fängelse. Man berättade om hur fångarna hört skotten

varom inte, nedbränga Edra livsmedelakostnader genom inköp i våra butiker

och gripits av ett glädjerus. De som var på arbete i salarna hade uppstämt en jubelkör och från de enskilda celtarna hade man hört hur fångarna skakade galten och buldade på dörrarna. En del i väntan på befrielse — en del som ej alls visste vad det gällde — i dödsängest för eldfara.

En nu död, berömd Wienerläkare — Freuds föregångare på psyko-analysens område — skrev år 1904 angående oroligheterna i Triest — till den kända författarinnan Marie Ebner-Eschenbach.

De ansvariga statsmännen, menade han, borde alltid ha för ögonen part den kula tar vägen, som lämnar soldatens gevär vid beständandet i en tät befolkad stad. Bredvid de upproriska finns också den laglydige borgaren som kan bli träffad t. o. m. genom ett fönster under fredligt arbete — av statens straffande kula. — Varför har det inte fallit någon in att under sådana förhållanden försöka upprätta så mycket militär som möjligt — men utan kuler — istället för få soldater med dödande vapen. Om man uppbyggde en lika

Äro Edra inkomster för stora?

varom inte, nedbränga Edra livsmedelakostnader genom inköp i våra butiker

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

KNUTSONS OTTOMANER, erkända för sin hållbarhet, största sortering av överkast. Delagatan 14.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
 Slushpår 1, 2 tr. Stockholm.
REDAKTÖR:
 Edin Wägner.
 Motlagsningsstid kl. 10-11.
 Telefon Norr 68 42.
EXPEDITION:
 Telefon Norr 282 43.
 Kontorsstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m.
PRENumerationar:
 För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.50,
 kvartal kr. 2.—, Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
 1 text 20 öre
 per millimeter.
 Textsida eller särskild begärd
 plats 25 öre

Linköns Bloms Boktryckeri
 STOCKHOLM 1927.

Ny
Hälsövardsaffär
Samhällshygien
 öppnad
REGERINGSGATAN 31 III, Hiss.
 Tel. Norr 90 43.
 Affärsstid kl. 11-15.
 Torsdagar 18-19.

Mathilda Staël von Holstein
 Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmörögatan 3, Stockholm.
 Telefon 244 88, Norr 244 19.
 Familjerätt. Hyresrindnen. Testa-
 menten. Bouppteckningar. För-
 frågningar från landsorten beva-
 ras omgående.

EVA ANDÉN Advokatbyrå
 Inneh. Åsa Andén. Ledamot av Sveriges
 Advokatsamfund.
 Högskolagat. 14. Tel. 75 76, Norr 183 36.
 f. d. Leu Västgatan.
STOCKHOLM.
SPECIALTET: Familje- och arvskaver.
 Bouppteckningar och testamenten.
 Förvaltningsuppdrag.
 Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg
 Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
 Norrindngatan 8-10, Stockholm.
 Tel. 147 99 N. 101 90.

TANDLÄKARE
ELSA ARRHENIUS
 Kungstogatan 9, invid Birger Jarlagatan.
 Tel. Norr 20500. T. Bostaden: Norr 19315.

Tandl. Greta Bergman,
 Hantverkargatan 60, 1 tr. Hörn. av St
 Eriksgatan.
 Mottagning: Vardagar 12-2; desutom
 måndagar, onsdagar o. lördagar 1/2 6-
 1/2 7. Övriga tider efter överenskomme
 per telefon. Tel. kb. 8465. Bostad: Norr-
 viken 132.

Tandläkaren
Emma Andersson,
 Stureplan 13, I (Dagens Ny-
 heters hus).
 Tel. Norr 8 47.

Med Fräknar Med
garanti borttagas garanti
MARIA ENQUIST,
 Bihölskagatan 6-8, Stockholm.
 Institut för Parafininjektioner, Plasta-
 stiska Operationer och Skötselvärd.
 Grund, på 1890-talet. Tel. N. 226 62.
 160 68. Hög nivå kostnadsfritt
 och förfrågningar bevaras omgående.

Kvartslampa 1:50
 Diener 20-30, Ultravioletta strålar.
 Mångfaldig praktisk. Låsk. rek.
Elektriska Central Institutet,
 Stureplan 13, 4 tr. Hiss A. Gustafsson.
 Tel. Norr 197 92.

De samvetsömma.

Det finnes väl knappast några ef-
 ter konmissionerna och feministerna
 som ärö en sådan nagel i ögat på de
 stora tidningarna som Kristianstj-
 värgårn, Samvetsömma har blivit ett
 skällsord i vårt land. Varje tillfälle
 begagnas att häna dem.

Nyligen har ett par grupper civila
 värnpliktiga utan egen försykling
 kommit in i en svår situation. De
 ha nämligen använt sig vattenfalls-
 styrelsen att göra arbete som blivit
 blockerat av styrelsens egna strej-
 kande arbetare. De ha alltså kom-
 mit i strid med solidaritetsbudet
 och kommit att snauva vid det far-
 ligen problemet om samhällets rätt
 att bryta udden av strejkvapnet ge-
 nom att sätta in annat folk i de
 strejkställe. Det behövs inte
 alls att de civila värnpliktigas ar-
 bete skulle påverka arbetstestens
 utgång för att detta skall vara far-
 ligt.

Vi se vilka strider redan tillstän-
 detand av en arbetsfredskommitté
 utlöst i det här landet. En socialde-
 mokrat vägar inte ens sitta där.
 Blotta tanken på att strejkrätten
 skulle kringsträvas genom avtal är
 nog för att sätta arbetarna i upp-
 rör. I Genève kunde man vid den
 senaste Internationella arbetskonfe-
 rensen inte ens diskutera förslaget till
 en gemensam definition på förenings-
 friheten utan att räkna i ett sådant
 grad, att hela planen på att
 att sända ut förgrämförmålar till de
 utslutna länderna måste uppgivas.
 Det ligger mycken lidelse gömd i
 dessa spörsmål, det är lika ömtåligt
 att röra vid strejkrätten som att rö-
 ra vid försvaret. Folk resonerar in-
 te, de flyger i luften. Och de arma
 civilarbetarna ha nu rört vid båda
 delarna.

Arbetarna torde knappast hata
 dem för deras kristianstjvärgårn,
 däremot munnas det när de kom-
 menderats till platser där arbetslös-
 het råder, och de bli ofta syndabo-
 ckar just för att de inte alls är
 för situationen. Något som inte
 torde belysna dem som placera ut
 dem. Det är ju bara såna där sam-
 vetsömma. De äro hatade av över-
 klassen för bristande soliditet med
 fosterlandet och de riskerade nu
 alla de sociala följderna av att bli
 blockadbyråte, svartfottingar. De
 skulle varit heroer, om de inte vete-
 tade att ta även denna börd. I den
 situaation anhöll en arbetargrupp
 hos regeringen att få annat arbete.
 En fullt förklarlig och ganska gri-
 pande frågan, synes oss. Men regeri-
 ngen svarade nej och erinrade om
 straffaföljden av att nedlagga ar-
 betet.

Efter detta svar ha de återgått till
 arbetet. De ha gjort sin demonstra-
 tion, och man får hoppas att de
 förbund som blockerat vattenfalls-
 styrelsens arbeten inte öva hämnd
 på dem. Pressen har redan kastat

Framkallning,
 kopiering och förstoring av amatö-
 rbilder utföras bäst hos
PETERS, Stureplan 4.

Matlagingskolan,
 Husnäringsvägen 5 I
 LUNCH Middag
 Smörgåsar. Smör, ost, all
 varmrätt, kaffe
 1.25 1.50
 Ny regim. N. 115 50. Kupongsystem.

D A M E R I
 Vid beställning av klädningar och blusar
 värd Eder förtroendefullt till
MODE-ATELJEN
Sigrid Andersson
 (Inneh. K. Fredriksson)
 Västergatan 98, 4 tr.
STOCKHOLM.
 Telefon. N. 98 10.

Världsfilmerna.

Sacco-Vanzettimysteriet.
 Tusentals människor lida och dö
 oskyldigt och i största skymdan.
 Så händes det plögligt att en indi-
 vids olycksöde lyftes upp till att bli
 symbol för rättvisans förfall, och
 hans sak blir omfattad av miljoner
 som rättvisans egen sak. Så hände
 med Dreyfus, den judiske kaptenen
 i Frankrikes armé som deportera-
 des för fosterlandsförrädderi, och
 som slutligen blev frikänd. Så har
 det hänt med två enkla italienska
 emigranter i Massachusetts, skoma-
 keriarbetaren Sacco och fiskhand-
 laren Vanzetti. Så har det hänt i
 mindre skala med Marsjonnämen,
 men hans fall ligger icke så väl
 till och hans person är inte så äg-
 nad som symbol.

Det är något mystiskt med sådana
 stora rättsfall. Sacco och Van-
 zetti dömdes redan 1920 till döden
 för rånmed. De mest besvärande
 omständigheter mot dem voro att
 de voro utlänningar och anarkister.
 Det är följande tydligt att ett ju-
 ditionsmör föreligger mellan myndig-
 heterna vilka ingått resning av pro-
 cessen. De ha varken kunnat barm-
 härtigen utföra domen eller under-
 ställa den på prövning Under åren
 växer de två arbetarnas sak ut till
 alla arbetares sak i hela världen. Det
 blir arbetare och kapitalism mot
 varandra, och de två fångarna för-
 förmå sig och själva som symbo-
 ler. Det har hänt dem yngre försäl-
 lings och hjälpt dem, men de äro ju dock
 människor och för närvarande sto-
 ck i arma syndares cell och vänta
 på den elektriska stolen.

Även Sverige är indraget i Sacco-
 Vanzettifärens tvist. Här
 samlas pennningar, här protesteras
 av varter och landsorganisationer
 till uppbyggelse för amerikanska le-
 sioner. Äroverat. Branting som
 sådana. Det av den svenska för-
 svarskommittén är bergtagen och
 talar och skriver för de två oskyld-
 digas liv med en bunden glöd som
 ibland tar överhand över juristen.
 På sistone har det blivit en ny
 motställning i denna affär in-
 tera bara kapital - arbete utan Europa
 Amerika. Det stöta Amerika tycker
 icke att bli bestormad från
 Europa om att uppfylla sina enkla-
 stes plikter. Allra minst som det
 just nu irriteras av kritik från Eu-
 ropa.

sig över dem för att de återgått som
 för att de nedlade arbetet. I Stock-
 holms Dagblad läses följande ur-
 bruk på en pristillingskrift: sam-
 vetsomt civilarbete fingret att dja-
 vulen.

Sveriges lag tillåter unga män att
 fullgöra sin värnplikt genom civil-
 arbete. Den erkänner att man icke
 skall tvinga samvetena i en så all-
 varlig sak. Men den allmänna opio-
 nionen är långt efter lagen i hyfs-
 ning och i aktning för samvetets
 bud. Den övar moraliskt tryck på
 samvetena.

G16 m ej
Spångbergs Blommo
 12 Birger Jarlagatan 12

**Damfriserings-
 salong**
 Kornhamnstorg 2, 1 tr. Tel. N. 844.
 Shingling, Ansiktsbehandling
 Manicure.

Klararestauranten
 - f. d. Klara Hushållsskola -
 Drottninggat. 21 B. Tel. N. 25882
MÄNDE
 Hellekord, för män. 70 kr.
 Tesuppié à la carte kl. 6-9.
 Arrangemang av:
 Becklög, begravnings- och festliga
 samkväm intill kl. 12 m. s. v. 2 fm.
 Klubblokal m. s. v.

OTtomaner, 2 bädd, småt. 138-
 140. 1 bädd, småt. 95-
 Schälzoner 20.-, Liggstolar 60.-, Du-
 chet 32.-, Matranor 8.-, Flöck, Krollsp-
 60.-, Tagel 4.-, Tråsl 20 öre kg.
 Begär realisationslista.
DANIELSSONS VERSTADER,
 Motargatan 6 (invid av Söderströmgatan),
 Stockholm. (Etabl. 1893). Tel. Södra 706.
 Köp direkt av fackmännen!

ropa på olika grunder. Frankrike
 utpressar sig mot Amerikas hårdhet
 som fordringsägare, det anser att
 Amerika helt enkelt hade skyldig-
 het att finansiera ententens krigs-
 föring. England beklagar sig över
 anti-engelsk propaganda i Amerika.
 Det är så undertryckt att det just är
 England som får själv driva en vid
 antitysk propaganda för att få Ame-
 rika in i kriget. Världsfilmerna har
 storatade poänver.

Engelska imperiet i kvinnohänder?
 Den nuvarande konservativa en-
 gelska regeringen lägger nu fram
 förslag till lika rösträtt för kvinnor
 som för män. För närvarande, få
 kvinnorna rösträtt först vid 30 års
 ålder. Vidare måste en kvinna för
 att få rösta antingen själv hyra egen
 bostad eller ha en man som gör det.
 Alltså ingen rösträtt för hemmadoit-
 ter och inackorderingar. Dessa be-
 stämmelser utestula 5 miljoner
 kvinnor från rösträtt. Det är
 8 800 000 kvinnor som för närva-
 rande rösta.

Under dessa villkor är de manliga
 väljarna i majoritet. De är
 11,800,000. Om vällokren för röst-
 rätt bli de samma för män och kvin-
 nor bli de kvinnliga väljarna alltså
 2 miljoner fler än de manliga.
 Teoretiskt kunde det betyda att
 makten i det brittiska väldet ginge
 över från män till kvinnor. Att det
 praktiskt taget inte får någon sådan
 effekt veta vi, men siffrorna är i
 alla fall märkliga.

Kriget här skulden för åtminstone
 en del av detta kvinnoöverskott.
 Det kostade England 800 000 000.
 Det krigförande könet minskar i antal.
 Men det rå icke kvinnorna för
 direkt. De voro åtminstone inte
 för att besidra kriget. Och de
 torde inte vara glada åt det faktum
 att det finns 8 miljoner flera kvin-
 nor än män i Europa.

Premiärminister Baldwin's re-
 formförslag har föregåtts av en
 våldsam propaganda bland kvinno-
 rna för lika rösträtt i England. Ny-
 ligen höll de en våldig demonstra-
 tion i Trafalgar Square för att stö-
 ta upp för besidra kriget. Och de
 torde inte vara glada åt det faktum
 att det finns 8 miljoner flera kvin-
 nor än män i Europa.

Motståndarna skola säkert peka
 på föran för brittiska våldets aktio-
 ritet i världen om kvinnorna kom-
 ma att bli en majoritet i landet de
 förtidiga. Egendomen torde inte
 ta skall vara deras sista rösträttsde-
 monstration och att när de nästa
 gång gå till val de skola få göra
 det i en samlad trupp på nära 14
 miljoner.

Revolutionen är slut i Kina
 - Det är den senaste nyheten från
 den stora krigsskådeplatsen. Den som
 så definierat läget är Sun-yat-sens
 änka, kallad Kinas Jeanne d'Arc.
 Hon har tillhört de ledande bland
 den grupp som i det längsta med
 Rysslands hjälp velat göra en revo-
 lution på kommunistiskt vis. I bör-
 jan var detta parti starkt, så avföll
 den andra efter den andra och Ryss-
 lands hjälpslyande bröts. Nu pågå
 underhandlingar om stillstånd i fe-
 derna, och m:m Sun-yat-sen för-
 utser att allt kommer att bli som
 förut: gräl och strider mellan gene-
 ralerna, inbördes krig. Den stora
 sociala omvälvningen hoppas hon
 inte längre på.

Det är osäkert om de vita kom-
 ma att dra någon fördel av denna
 utjämning. Den nationalistiska

Medicinsk och Elektrisk
Hår- och Ansiktsbehandling
 Bett av värter, bruna fläckar, lile-
 tornar med violetta strålar. Gen. här-
 vats bort med elektrolytbehandling
 Manicure, Pedicure f. damer o. herrar
Hilda Jonson
 Götg. 14. Tel. S. 552 99, Stockholm

Berliner Bock Dricka
 Damerernas Favoritdryck.
 Måltidsdricka.
RASUNDA BRYGERI A.B.
 Tel. Hagalund 10, Postadr. Råsunda

Vackra Blåråvar
 och Skogsmårdar
 i stort urval till
 billigaste priser.
CARL E. LINDGREN
 Birger Jarlagatan 5.

stämningen dunstar inte bort som
 den revolutionära och europeernas
 eget upprörande hjälpa att hålla
 den vid liv.

En korrespondent till Manches-
 ter Guardian ger ett par nya exem-
 pel på hur farligt och oklokt det
 varit av europeerna att införa kine-
 sernas uppfores skadespelt av sin
 egen oenighet. Då tysarna och ö-
 sterrikarna under kriget av de andra
 fräntliga sina rättigheter och sin
 myndighet som europere i Kina
 tänkte kineserna: aha, då kan vi
 exterritorialitaten från dem som
 tog dem från tysarna. Då de främ-
 mande beskickningarna tilläto kine-
 siska trupper att beträda det bit-
 lills heliga legationsområdet och
 plundra ryska beskickningen, då
 var därmed alla beskickningars o-
 kränkbarhet brutet.

För närvarande skola europeerna
 där de ännu ha fåsle smaktligt
 hämnas på kineserna för att de
 driva ut främlingarna ur det inre
 Kina. Man visar dem förakt på alla
 vis. En kines får ej ens inbudas
 som gäst i en europeisk klubb i Pe-
 king. Allt umgänge med kineser är
 avbrutet. Kineserna få ej ens visa
 sig i parker i vilkas underhåll de
 själva deltaga o. s. v.
 Förut var den största som hyste
 förakt och fruktan för de vita. Nu
 är det de vita som lysa förakt och
 fruktan för kineserna.

Amerikas härjade provinser.
 Mississippi spelar plögligt rollen
 av en invasionsarmé. Hennes över-
 vinnning är den största olycka som
 hittills besömt Amerika. Tusentals
 tunnland bördig jord har lagts och
 flygert alljämt under vatten. Skör-
 deutsikterna i de förtörda områ-
 den är nu minimala eller inga.

Till de svårast besökta staterna
 här Arkansas, där icke mindre än
 en fjärdedel av all brukar jord
 ligger under vatten. Förstulen be-
 kända av somliga upp till 100
 miljoner kronor, av andra till de
 dubbla, essant för Arkansas. Om-
 kring 600 000 människor drovas av
 floden från sina hem, och av dessa
 äro ännu hälften hemlösa.

Tillståndet i de områden, varifrån
 vatten nu dragit sig tillbaka, är
 fruktansvärt. Åkrarna är förvån-
 dligt öknar av smuts och slam.
 På boningsmark är förtörda. På
 somliga ställen har floden avsmält
 mängder av sand, varigenom jorden
 blivit till ofruktbar. Till allt detta
 elände kommer även en vidrig stank
 från de mutnande kropparna av
 busdjuren, som man inte hann slå
 med sig vid flykten. En oblyg-
 lig plåga för de återvändande ut-
 göra vidare mygghärdarna, icke
 minst därigenom att de i slåtting för-
 ta malaria och andra febrar. Stora
 summor ha också måst offras för
 bekämpandet av dessa farsor.

När man tar del av dessa skil-
 rinear från Mississippis härjningar,
 kan man inte undgå att påminnas
 om den hemsökelse, som gick ut
 över vissa trakter av Europa under
 världskriget. Det är icke mer än i
 så sedan det Amerika som nu drabbats
 av otyckan, skickade sina
 trupper mot till Frankrikes härje-
 gade jord för att göra slut på kriget.
 Ännu ärö icke spåren igenpae-
 de efter denna ödeliggelse, som
 skiljer sig från den i Amerika nu ti-
 mende endast där, att den var så
 mycket öghylligare och grymmare
 både till natur och vad följderna
 beträffar.

Mr Hoover som organiserade
 den amerikanska hjälpen till Euro-
 pa tycks än så länge icke ha till-
 räckligt med resurser för att tillgri-
 pa de nödvändiga radikala hjälpät-
 gårderna. Regeringen väntar på
 kongressens sammanträdande, det
 är den som skall bevillja anslagen.
 Det är som om det är inte riktigt
 till sig i den kongressen får rätta
 sig för Mississippi när inte Miss-
 issippi rättar sig efter kongressen.

Kampen mot splittringen.

Av Ada Nilsson.

I.

Det var en tid då man hade en stark tro på människosläktets förbättring och hopp om bättre levnadsvillkor, bara den bestående samhällsordningen störtades och största möjliga frihet lämnades människorna att ohindrade av lagar och samfundsskrankor inrätta sitt liv. Det var sådana idéer, som födde franska revolutionen och i sin tur föddes av den. Men inom längre eller kortare tid kom man på olika områden underfund med att lämnades allt åt sig självt uppstod ändå förtryck och ett orättfärdigt samhälle.

Aven om man är fullt och fast övertygad om att friheten är den livsfullt varförutan vi kvävas, vela vi dock att friheten aldrig kan finnas absolut — mer än för en eller högst ett fåtal. Men det betyder förtryck för alla de andra.

Samhället torde icke på något område kunna avhända sig rätten att gripa till vissa tvångsmedel, när den samhällsmeningen hotar den andres berättigade intresse, vare sig det rör sig om andliga, lekamliga eller ekonomiska värden.

Men det skall vället erkännas att gränserna för samhällets tvångsgränser äro svåra att draga och åter åter måste bli föremål för samvetsgrann prövning.

Men det är icke nog med att samhället uppställer vissa ramar för sina medlemmars handlande på alla de olika områdena och låter lagens straffande arm slå till den, som överskrider gränserna.

I vår starkt socialt betonade tid fäta vi samhällets uppgifter mycket vidare. Vi fordra upplysning om vare rådgångarna gå, och helst vilja vi även veta, varför de gå där de gå.

Vi vilja ha vägledningsstationer och ordnat lotavägen framför allt för barn och ungdom.

Vi vilja med ett ord ha uppfattningen till ansvarsbetonat samhällsliv. Därför ha vi barnvårdsnämnder, barnvårdsmän, barnhem, uppfostringsanstalter och skyddshem och allt vad det heter.

Men överallt göres den upptäckten, att det finnes människor ibland oss så beskafade, att de med inre nödvändighet tvingas att överskrida de uppdragna gränserna.

Kanske det beror på att gränserna här och där äro för snävt dragna. Kanske gå de till och med så, att de leda människorna in på farliga farvatten.

Och då måste gränserna ändras. Eller också är de människobarnet, som måste ändras och göras socialt.

Det återstår till slut ett mindre tal som äro och förbliva sociala. Och där blir uppgiften att i möjligaste mån skydda sig för deras skadegörelse.

Men vare sig det gäller att ändra gränserna eller ändra människorna förutsätter det kuskap om den mänskliga personligheten. Hur den är beskafad, hur den dansa, varför den är det enskilda fallet blivit just sådan den är.

Vi veta, att varje människa är en produkt av anlag och miljö. Hur mycket som rätteligen kan i varje fall tillskrivas det ena eller det andra konto forde för närvarande vara svårt att avgöra. Säkerst är däremot, att vi i samhällliga synpunkt icke kunna inverka på arvsanlag, möjligen försöka förhin-

dra, att de mest degenerade elementen forplanta sig.

Det sociala arbetet riktar sig därför med nödvändighet mot miljöfaktorerna. Hela den moderna lagstiftningen liksom det frivilliga arbetet på barn- och ungdomsvårdens område är prägat härav.

Med den makt och myndighet som är lagd i barnvårdsnämnder och dess olika tjänstemäns händer är det av stor vikt att det samhälleliga uppfostringsarbetet fotas på den kuskap och erfarenhet vi på olika områden till dags dato kommit fram till. Vi komma icke ifrån ärvtlighetsforskningens resultat. Vi måste taga hänsyn till vad fysiologin lär oss om de organ vi kalla körtlar med inre sekretion och det intima sambandet mellan dessa och hela vårt nervsystem. Särskilt på sexualfysiologins område har under inflytande av en psykanalytisk behandlingsmetodens erfarenhet en omvärdering skett av vissa förelöser.

Vi måste om möjligt komma fram till att samma grunder tillämpas vid det samhälleliga uppfostringsarbetet landet över. Lika väl som lagen är densamma i Komemallta och Måttila hoga grunderna för dess tillämpande vara desamma på båda ställena.

Vid den nyss hållna barnvårds-kongressen i Stockholm talades det upprepad gånger om "den moderna psykologin" och vad den lär oss om personlighetens danning. Där talades även mycket om ungdomens sedeförvärv och hur man stod handfallen inför en det nutida fenomenen.

Det vittorades belovet av upplysning på sexualvetens område, och barnvårdsnämnderna uppmanades ta hand om saken.

Men där skänkades den diskussion som är nödvändig för problems allsidiga belysning och utan vilken man aldrig torde komma fram till några gemensamma grunder.

Men vad som kanske av tekniska skäl ej kan ske på en stor kongress kan äga rum vid mindre sammankomster.

Under tiden har den för dessa frågor intresserade en ganska rikthaltig litteratur, utkommen under de sista fem åren och i stor utsträckning på bokförlaget Natur och Kultur.

En bok som jag föreställer mig kan bli för många uppfostrare till vägledning är doktor Ivan Bratts *Splittring och enhet i människans väsen* utgiven på *Natur och Kulturs* förlag.

I denna tidnings spalter redogöres för några år sen av underkennad för Bratts föregående arbete på samma område: *Kultur och Nervos*, (T-vi nr 1725) i vilken påvisades, hur vårt värdsländska moderna samhällsliv icke är ägnat att dana get för livet nödvändiga, nämligen helgjutna personligheter, utan tvärtom skapar *splittring* mellan de mäktigaste drivkrafterna i vårt inre. Ur denna splittring sin utlost och sin ångest rädda sig därför så många människor i i neurosernas mångskiftande rike.

Dr Bratt kom redan i sin första bok in på religionen som en reaktion mot och räddning ur denna splittring av vårt inre. I det nu föreliggande arbetet söker han kartläggande vägar för denna utveckling. Han vill med tillhjälps av den moderna psykologin, särskilt det psykanalytiska tanke-systemet, få

fram elementen till vad han kallar "en modern religiös livsåskådning," som stöd för livet för all undgå splittringens väg. Han söker även visa att läkning av en nervsjuka och frisk människa i mängd och mycket är av samma natur som den till vilken en religiös själsväckning syftar.

Naturligtvis är det en öppen fråga om någon "modern religiös livsåskådning" är påkallad och önsketerna om psykoanalysens livsvärde gå själlvafallet isär. Men man kommer dock icke ifrån vissa fakta och förhållanden, som Bratt framhåller. Han påpekar nämligen hur tvengen askådningar brutit sig inom det nu levande generationens bröst. Hur redan på skolbänken rivaliteten gjorde sig gällande mellan kristendom och naturism. Biologiektonen sade ett, kristendomskletonen ett annat.

Naturvetenskapens oerhörda livsvinnor under slutet av förra seklet blev ödesdiget för det religiösa livet, ty de gamla religiösa föreställningarna passade ej in i den av naturvetenskapen betingade världsbilden. Och för många människor kom därmed att fattas en bärande livsåskådning med därav betingad hållning i livet. Där stodo dessa människor utan den kontakt med det omvettna, som religionen förut skänkt dem, på något sätt utarmade och avskurna från livets källor, mer och mer ohjälpligt splittrade i sitt inre.

Ett varmbad. Fredrikas silverskål.

Det är något underbart med sommaren. Den fragar sig själv med sin härlighet. En aldrig på enkel sommarvardag tycks upp-gyllt av den rikaste fest bara genom sin egenkap av sommarfog. När man på morgonen efter vana räkner igenom deras möjligheter, finner man att det är en högtidsdag man går till mötes alldes utan sin egen försykling. Ty vad går upp emot solgasset, de ljumma vindarna och den friska doften, som en känsla av allt naturen vill människans så väl, att hon aldrig mer skall behöva frysa eller för-saka den underbara sköheten.

När man får så mycket vackert till skänks, känner man sig också ha råd att själv kosta på sig litet roligt. De som har någon riktigt bra får sig toser till något ställe, där de kan lada i havet. Sådana ställen gå på sommars kraft och hälsa till vinterns stränga tid. Det kan visserligen vara besvärligt att rusta sig för en sådan vistelse, men man finner att det lönar sig. Och man stannar så länge se-mesterna och pengarna räcker.

Det finns många andra sätt att få sommar. Före många är det utredat att kunna resa bort om på ett par dar. Men ändå önskar man att sommaren måtte innehålla något minne, någon enda sak som är dess höjdpunkt och sammanfattning. Man önskar sig en dag, som man kan längta efter och bereda sig till och som man lycklig kan tänka på, när hösten kommer och man inför sig själve gör reda för ved sommars skänk.

I en tråkig av Småland som jag känner till — liksom på så många andra platser i Sverige — en blom brunnstätt av yttligt enkelt och anspårslöst slag. Över den hälsobärande källan, som är upphov till hela karorten är uppförd en luddig nästan trygghad med låret väl och rödfärgade väggar. Nodanför hälsobrunnen ligger ett par små römvalde badhus, där olika slags bad serveras i trebakar. Mer än något oroligt att vänta inte skulle räcka till för en badort eftersom man inte ser till någon sjö. Men en sjö är ju allte hundrausen.

För många är en färd till Brunnen sommars värdefullaste händelse. Det är tre fjärdingsvägd och då vägen är oerhörd het, blir och motoryklar tyckas stå på näsan inför backarna och kommer man med en hast nedfarten en uppförbacke ser det ut som skulle det vara omöjligt att nå upp. Men instet av dessa hinder betyder något. Rättare har värd i ett ben och är ordinerat att fara till Brunnen och bada minst en gång i veckan under sommaren. När skjutens änd gå passas han omtänksam på att varje gång inbjuda ett par kamrater på färderna. — "Jag vill ha mig ett varmt bad i sommar", säger den gamle trädgårdsmästaren eftertryckligt, när han kommer upp till badhusen för att utbyta sig om hälsu dags behöf. "Jag har ju ont av reumatism så förkärkligt ibland och till-trustaland tycker jag är skönt." Nästa gång är det hängsummen och fru svånherde som få följa med. Allvariga och för-väntansfulla inför den förestående utfärd-sen sätter de i sina svarta kappor och finna fransprydiga sjalet i den gula embelvagnen.

Vid hemkomsten på kvällen berättar de hur välgörande det varit och hur upprekade de känner sig.

"Ni är visse många dörborta", frågar man vid Brunnen när Rättaren kommer igen med ett par nya kumpaner. "Äck, det försår för hela sommaren, jag kan ta med mig nya varanda glång, svarar han triumfiskt. Och med välgång omsorg ordnar han så att tycken skall fördelas lika på alla.

De som varit med gånner den sköna fridagen i sitt minne och under den långa vintern tänker de på sommaren och väntar, att det åter skall bli tid att fara till Brunnen. Det måste ibland hända något, som är litet större än det vanliga. Det är skönt att få sig ett varmbad på sommaren.

Abn Cozen.

Fredrika Bremer hade ett frapport kart-tycke som sigroades snarare än utskikt med-tren. Hon hade många och avtåg be-öndrade, och samlade dem så småningom från skilda länder och världsdelar. Den norske dikteren Henrik Wergeland hörde också till dem, i varje fall i sina yngre år, att nämna de de brev från honom till Fredrika som nyligen sitta ut från i ungdom Norges vändor. Dessa brev ge en lustig bild av berömdhetens hövika sitt om möjligt med varann på 1840-talet. Man får också en biltzelysning över den norske kvinnans ställning i det för-ibenska Norge och man förstår skärpan i Camilla Collets protester.

Initiativet till denna brevvalting tyckes Fredrika ha tagit genom att skriva och ha Wergeland om råd för sitt förlätnar-skap. Här kanske finns en del av för-klaringen till hennes lycka hos männen; som viljade till dem, som lyssnade, hon tog utom giftra en löringsställning. Det utom giftra hon sig måde att förstär den och glädde dem med vänligheter och upp-skattning.

Ei postis har ett hjärta skriver hon till Wergeland. Varpå han svarar: "Har de funderat att min giftra har ett hjerte, da ma den ved elsket det ömme och blide som staar i Dorex." En litterär kärleksför-klaring alltså!

Fredrika Bremer ämnade på den tiden då hon vågade sig till Wergeland skriva en bok med norsk motiv. Den blev sedan till under namnet Strid och frid men utan Wergelands hjälp.

En modern författare torde förvåna sig över det något diktoniska i Fredrikas allt att samta material. Hon hade icke sett den tid av Norge hon ämnade skildra, som hade icke heller sett människorna. I stället för att göra små människouder och ljud för ljud till Wergeland och politiska och sociala förhållanden, och om norska kvinnor. Hon ber honom helt naivt om en hjältnina, en rak och högtigt ung flicka skall det vara.

En jag sätter in en ung flicka med klets till ett friskt och ägare lri i en huldig kare, kan hon så undgå att bli marry för den rikting som blott tänker på pynt og smörbröd? frågas.

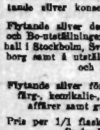
Wergelands svar är oballbar. Han korriger i verkligheten endast en kvinna i Norge i vars liv et sadant hnjere, i det ofientliga fremträdande opsving har fauset steds. Det är en välgrändad dam som grundat en Eugenia stiftelse. Denna dam har blivit kallad, säger han, men aldrig förligad, ty hennes starka religiositet hade följande bemyr för världens dom.

Han rider därför Fredrika Bremer att förlina sin tillkänka hjältnina denna religiositet, om hon skall kunna bestå i sin omgivning. "Hos oss ma en sadan kvin-delig karakter som den De önsker, ut-late sin godere lid gjennem religiositet n. h. en praktisk, velgjörenhets." Kvinnorna skola då förlita att hon ger enkelt bildat, som någon skola hos så djup själ finns ubrott av politisk värme alldes i sin ordning.

Han berättar om en enasnerad präst-fore som blivit fördansriska bland bönder-klaringar om sändningar. Dyta är ju väl starkt, och han hoppas att den geniale Fredrikas fina pensel skall förlid att följna gross mellan det höga och det lågiga, som så nära beröra väranda.

Ramen till de upplysningar han ger är helt i romantiska stil. Han beskriver hur han i den ljumma sommarmatten siter över lampan i sitt Justhus, som är Gueversgatt av en porten av fraktad. Han har fått en silverskål av Fredrika och slarvat med att kasta för den störste be-der ger nogsamme och vil kunna bli sig bevisat. Hittills har han bara sett glädfande kol på sitt huvud när han spe-gelse sig i dess gjelne dygd, men nu har han satt den full av blommor dem han fått av en önkad kvinna och tagit den med sig ut till Justhuset samt med en bok av Fredrika. Stunden är helt dikta-riamans — så länge sett på kvintliga be-kanta från landet — som när väntar tilläts del. Mätte nästen komma för dem!

När man läst dessa Wergelandska brev, så rouensamlyckade och oebeligt konven-tionella, säger man sig: tacka vet jag Almqvist! Han skildrade visserligen med Fredrikens men i sin skäker om kvinnot-nas fremtid var han djärvare än han.

1. "Det här blir en trevlig, liten bok. Ni skänkarna i de allra helle- och iseriska, re-ästa be-öndring, vil-ke alla förläsa i en smärre fö-ly-tygning." "Här skall jag få det här litet tillä- gna." "Här skall jag få det här litet tillä- gna."

2. Men ni be-öndring, vil-ke alla förläsa i en smärre fö-ly-tygning." "Här skall jag få det här litet tillä- gna." "Här skall jag få det här litet tillä- gna."

3. Vid hemkomsten på kvällen berättar de hur välgörande det varit och hur upprekade de känner sig.

4. "Ni är visse många dörborta", frågar man vid Brunnen när Rättaren kommer igen med ett par nya kumpaner.

5. De som varit med gånner den sköna fridagen i sitt minne och under den långa vintern tänker de på sommaren och väntar, att det åter skall bli tid att fara till Brunnen.

6. När man läst dessa Wergelandska brev, så rouensamlyckade och oebeligt konven-tionella, säger man sig: tacka vet jag Almqvist!

7. Han berättar om en enasnerad präst-fore som blivit fördansriska bland bönder-klaringar om sändningar. Dyta är ju väl starkt, och han hoppas att den geniale Fredrikas fina pensel skall förlid att följna gross mellan det höga och det lågiga, som så nära beröra väranda.

Radiumdukar

(Radiowoll)

och Kattskinn

för reumatism och gikt.

Skriv idag eller gör oss ett besök.

Regeringsgatan 31, Tel. N. 2 86

En bok med högrött författarnamn.

(Forts. fr sid. 1.)

de dagarna utspelades bakom världsteaterns kulisser. Bland dessa få var Jaurs och Rosa Luxemburg. Jaurs talade i förtvivlan. Han anropade undret, det räddande undret, det nödvändiga undret, som han själv inte trodde på. Rosa Luxemburg, som stod mellan två fångelsestraff förmodade för en stund, men bara för en stund, lyfta den döva beklämning, som låg över de församlade. Sen sjönk allt åter ner i hopplösheten och förrvirringens tecken. Luxemburg gick till förnyat fångelse och sen till döden. För Jaurs kom undret icke. Det kom en kula i stället.

"Den erbarmliga stackaren Mussolini, som aldrig gjort en självständig gärning, aldrig övertagit ett ansvar, aldrig simmat mot strömmen" — denne Mussolini, som själv flytt till Schweiz för att undgå militärtjänsten, börjar nu i Avantur skriva om Italiens deltagande i kriget. De italienska arbetarna höllo vid världskrigets utbrott fast vid sin internationella ståndpunkt och förgäves var försökna att få ledarna att gå över till en annan mening. Då föll det kapitalistiska Italiens blick på den, vars svaghet och fåfänga vore tillräckligt stora för förträderiet. Mussolini vinnes. Han utslutes genast ur arbetarpartiet. Mussolini är socialdemokratiskt allt fortfarande, säger Balabanova. Hämnden för att han utslöts skadar världen i fascismen.

I mars 1915 äger den första internationella socialistiska kvinnokonferensen rum i Bern under Clara Zetkins presidium. "Konferensen var den mest gripande jag i mitt liv varit närvarande vid", säger Balabanova. "Jag erinrar mig med vilken harm en engelsk delegerad läste upp en sång som beönd sig genom kriget mäktigt vordna England. Mostycket lyfteras av en tyska, som föredrog Lissauers "Gott strafe England".

Den konferens barn redan fröet i sig till vad som sedan blev Zimmerwaldrörelsen tillhör redan historien. Den var under kriget sammanslutningen av de socialistiska partier, som varken ställde upp sig på entente- eller centralmaktssidan. Sam säg i kriget en strid om olja och kol och intet vidare. Den har nanat efter en liten bit i Schweiz, och den sammanhölls, tills den uppgick i Tredje Internationalen, av Angelica Balabanov, som var dess sekreterare. Hon skötte sekretariatet under en ganska lång tid från Regeringsgatan 67 i Stockholm. Man borde i väg-

gen på det huset falla in en platta med år och datum!

Angelica Balabanov kom till Sverige i den numera värdeberömda plomberade vägsen, samman med Lenin, Lunatjarski och andra. Det var i maj 1917. Den ängsten stannade hon i Stockholm endast två dagar. Så gick färdet till det revolutionära Ryssland.

Och så följer det märkliga avsnittet i Balabanovas bok: novemberevolutionen och dess följd. Maktens övergång i bolsjevikernas händer. De första årens hänförelse däröfver. Hungersnöden. Nep. (Nya ekonomiska politiken.) Världskapitalismens triumf över socialisterna.

Ja, också detta sista. För Balabanova har ju den ryska revolutionen blivit en oerhörd tragedi. Det finns bland hennes Rysslands-skildringar i synnerhet en som stannar i ens minne: skildringen av den första kvinnokongressen i Moskva. Den kongressen är för henne en bild i smält av revolutionen i sin helhet. — Det hade lyckats Alexandra Kollontaj att sammankalla en allrysk kvinnokongress till Moskva. Vilka händelser låg inte bakom denna kongress! Kvinnor som aldrig i sitt liv vägrat säga ett ord till uppsyningsmannen som gick över dem ute på fältet eller tyrannen i huset, som tåligt burit allt förnedring och darrat inför allt. Kvinnor som aldrig fört varit utom sin by och som kände en vidskelplej vördnad för invånarna i huvudstaden. Dessa kvinnor hade kommit till Moskva för att där i den stora teatern, framför zarrens loge, säga sin mening. Man såg på det, att de vore medvetna om det oerhörda som hade skett: deras ögon glänste, deras rymler vore självmvedna, de vore fyllda av ett begär att ta reda på allt och sätta sig i allt. De hade mod att yttra sig offentlig. — Med ett öfändligt tålmodig hörde de alla talen till slut. Men så snart de vore slut började de alla på en gång tala om det som plågade dem: brödet, hungern, att de blevo övertvångade, när man delade ut pajokas o. s. v. Alexandra Kollontaj's festliga tal stadsade tillbaka inför detta enda h u n g e r n. Frihet och jämlikhet, dessa höga ord, bleknade inför den obyggliga nöden i n u e t. Alla dessa kvinnor som var och en av dem skulle kunnat utträtta något stort och vackert, de blevo små, egoistiska och orättvisa. Nöden och eländet tvingade dem ner från höjden, ner i jämmerdalen, där det gällde kampen om brödstycket. Frihetens stål unnades dem ännu inte. De måste ner. Som det gick med dem, gick det med hela den ryska revolutionen. Världskapitalismen var starkare än den.

Balabanova utnämndes snart till Tredje internationals sekreterare. Att vara detta betydde den gången oinrättat makt, säger hon själv. Maktens sötna är ljuv och ingvill mänskliga, utom den extraordinära, lämnar den frivilligt. Vad som kom henne att lämnas maktens timme, när samvetet bjöd henne det, är för långt att här redogöra för. Hennes tillbakaträdande är särskilt förknippat med Zinovjevs namn. Hans metoder inom Tredje internationalen kunde Balabanova omöjligt göra till sina.

Hon arbetar nu med all sin kraft för att upplysa världen om vad fascismen gömmer bakom skildnen. I dessa tider då ett ord mot Musso-

lini är tillräckligt att föra en mänskliga i fångelset har hon vägrat ställa honom vid skampelen. Men fruktan tillhör icke Balabanovas egenskaper, och hon är van att jagas. Det finns i världen en politiskt svart lista, och på denna har Angelica Balabanovs namn i många år lyst i röda bokstäver.

Om något på jorden kan kallas en överklassrörelse, så är det sannoligen den ryska revolutionen och vad som föregick den. Rysslands folk försämdade under ett adelsvalde, som i vald och orättfärdighet överträffar allt. Men ur denna samma adal utgick en skara av idel mänsklighet, som i över hundra år före det sista revolutionen med sina liv som insats trätt i breschen för folkskatt. I denna skara finns det många kvinnor och bland dem blandas också i synnerhet Sonja Perovskis och Vera Figners ljusområddade gestalter. Där ute på Preobrazenskijkyrkogården nära Petersburg har Sonja Perovskis kropp för länge sen multnat i skieken, som man drog över hennes huvud för strypningen. Kring Vera Figners sköna huvud gjute: redan soledagarna sitt förklarade sken. — Men längst ute i kedjan och närmast oss kämpar ännu Angelica Balabanov. Till sina egna, de italienska maximalisterna, har man spärrat henne vägen. Ur Rysslands kommunistiska parti är hon utsluten. Hon har blivit judarna en förargelse och grekerna en galenskap. Men hennes bok har blivit kallad ett rop till en internationell mänsklighet. Det är inte för mycket sagt.

En gång under revolutionen stod Balabanova öga mot öga med Rysslands detroniserade överklassadamer. I Petersburgs Smolnyinstitut, där den ryska högadelns dottrar uppfostrats till sitt innehållslösa passivitet, talade hon till dem. Ingen kunde bättre än hon vara ägnad till detta. Hon hade själv stått i denna. Hon hade själv stått i denna. Hon hade varit ämnad till en av dem, hade hon icke själv springit sin kodja. — En väg av hat slog emot henne när hon började sitt tal. När hon slutade var hatet förvandlat i ett jubel. Vänliga händer och tusen strålände ögon omgav henne.

Man behöver icke vara kommunist för att med undran och beundran följa Angelica Balabanovs hjältedmodiga och underbara liv i alla dess skeden. Hon är ett intellekt av första ordningen. Revolutionär, diktare och drömmare i en person. Man behöver icke vara kommunist för att tjusas av detta. Inte ens socialist. — Det räcker med att vara mänskliga bara.

Faderskapets tragedi.

För Tidevarvet av Ruth Persson.

(Forts.)

Anders mändes sin självfarna icke i märket med sol och ljus och vind, och väjande till föräldrarna med krämpor så i hals, så i huvud, så i rygg, så i ben, och ibland lyckades det verkligen för honom, så han slapp lös för en dag eller två. Fast det gjorde inte stor nytta, ty det var ju inte ledigheten utan friheten att åter få vara sig själv, som han åträdde.

Så småningom lärde emellertid han, som de andra, sig mer och mer ersätta behovet av frihet och lek med förhujda småbys och tillfundigheter och känna sig tillfreds därmed. Och för föräldrarna blev det allt tydligare att något vidare läshuvud var deras storkärlidare då rakt inte, men, som fadern uttryckte sig, lat och full av fan.

De märkte hur han gled dem ur händerna och kom längre och längre bort från dem, och försökte få honom tillbaka med lock och med poek. Men far och mor hade visat sig ingen makt ha att fria honom ur hans nöd, och de betydde nu inle längre för honom det, det betydde före skoltiden. Han märkte knapp varken deras lock eller deras poek. Nuet var tvång och besvärigheter. Men tankarna irrade i dårliga drömmar om en framtid, då han skulle vara stor och få göra precis, som han själv ville och hade lust.

Och omsider slog också befrielsens timma, och han stod bland sina jämnåriga på skolplanen med avgångsbrevet i handen och skol-dörren stängd bakom sig. Lite tåligt kände han sig till en början. Ty nu var han ju nog fri, men det hade runnit här för många år, för att barnomsorgen skulle kunna återupptagas, då skolan en gång bröt av den, och hemmets förhållanden hade kommit på sidan om. Inte mitt in i. Han gick och drog ett par dagar och kände sig utanom och i vägen med vad han tog sig före. Sen slog han sig på fiske. Skar sig metsjö, köpte krok och rev och drog sig ner till sjöhälan till det hemmavid. Där satt han på en kullfallen trästam och lyckades icke emellertid dra upp en och annan liten abborpinne.

Solen värmd på honom tvärs genom skjorta och skinn, ändå långt in i mörgen. Humlorna surrade, och blå surrade och gräs-hopporna gnisslade och skuttade om varandra mellan grässtråna hit och dit och dit hit, och fåglarna jubade i högan sky om sin livslust och livsmod och jord, och han satt där mitt bland allsammans larv och marklöss av all sommarvärmen, och blev varse än det ena i naturen än det andra och tyckte sig göra stora, underliga upptäckter. Känslan av att vara till nytta och gagn, kände han också, ty ville det lyckas så väl, kunde han ju komma hem med middagsmaten till hela familjen.

Men föräldrarna bestämde för honom, liksom föräldrarna till hans jämnåriga bestämde för dem, nu skall du konfirmeras. Och en solig sommardag var friheten åter slut, och han och kamraterna stodo samlade i väntan på att inskrivnings-skulle ta sin början.

"Vill man inte, så är man inte tvungen att låta konfirmera sig, var det någon i skaran, som pep med hög och gäll röst. Och Anders svetsade öron. Ty han visste med vetsamma, att det var en liten rödhägd stackare, som stod där och grusvade sig för vad som komma skulle, för prästen och de svåra frågorna, precis som han själv gjorde, och som kanske nu funnit en utväg att slinka undan från allsammans. Han lydde ivrigt efter fortsättningen, men det blev ingenting mer. En av flickorna, som i skolan alltid förställt att hålla sig väl med lärare och lärarinnor, och därför beträde nu kände någon ångslan, bet tvärt av. Men du tycker väl inte att det här sig, man behöver gå med ibland ungdomen förän man är konfirmerad, och sen yttrades ingenting mer om den saken. Och prästens försök, att göra tydligt för dem, att detta med konfirmeration och nattvardsgång

var något, var till de inte borde låta föra sig, och det stred mot deras övertygelse, ledde till intet resultat. Ingen enda reste sig upp och förklarade sig övillig, fast han tog om det två särskilda gånger.

Och det blev just några långsamma timmar för Anders, de hos prästen. Fisket hade get honom något alldeles nytt att tänka på. Han skulle försöka bygga sig en rishydd nära vid sjöstranden. Tanken hur han hist skulle kunna följa samman kvistar och grenar till yttervägar och innervägar och fylla tomrummet dem emellan med moss och ljung, upptog honom helt och hållet. Det var nämligen hans mening, att flytta dit riktigt på allvar och bo där för vintern också. Han skulle kunna livnära sig på jakt och fiske, tänkte han. Lite potatisjord finge han förstås skaffa sig. Det förstod han. Men det vore lätt att odla upp en bit af sig på fildamrasken. Det skulle komma att bli ett härligt och frött liv, föreställde han sig, och prästens förklarande och frågor störde honom inte något nämntvärd i hans funderingar. Efter nattvardsgången kände han hög lilt förnövad över sig själv. Tänk, att han klarat sig så fint. Inte fått uppsträckning en enda gång. Och det här hade han gjort och ångslan för. Han var ända föreföll honom med ens, att ha soligt så frunderligt ljus och soligt. Nu skulle han på allvar ta ihop med sitt arbete nere vid sjökanten.

Men fadern hade inte större jordbruk, än han gott kunde ensam sköta göromåden där, och han lovade bort honor: som drängpojke åt en lantbrukare med större egendom och tjänar. I maten. Någon kontakt löv mer än fem kronor i månaden skulle han inte ha för fortsättningskols skul, men födan och vad trötthor ha i slet skulle han få. Och så skulle han ju få lära sig till med lite tvärje, och det vore nyttigare för honom, än gå lös och ledig och så dank, menade man. Till våren skulle man kunna ordna det på bättre sätt för honom, tröstade fadern.

(Forts.)

Den enskildes samvete och stats-till är titlen på ett föredrag av dr Natanael Beskow som hålles vid den konferens Förbundet för Kristet samhällsliv anordnar i Nyköjng d. 2-7 augusti. Förbundet har utvidgat sitt ärsnöte till en nordisk kristligt-social konferens med en rad föredrag där även representanter från förbundet motsvarande rörelser i Danmark, Norge och Finland uppträda. Hjärtpunkten i konferensen är just problemet om den kristna människans och kristna församlingens ställning till statsvetenskap. Konferensen vill studera verkligheten för att kunna komma till en avsvärmedvetet ställningstagande.

K. J. LUNDBERGS

Borst- & Pensellabrik
— STOCKHOLM —
Varvsgratan. Tel. 55. 137 68
Rekommenderas. Förstklassigt
Arbete.

Sjukvård
och
Förbandsartiklar
Kirurgiska Gummivaror, Bandager alla slag, Elektriska Hjälpapparater, Induktionsapparater, Aderbräckströmmar, Bräckband, Ryggbälte, Grossvareorser och Gårdlar, Bäckstallare, Lunghöjdnare, Skötkanner, Liggöyror, Damböjor, Bernardsdickor, o. s. v.
Illustrerade kataloger
Magasin Speci
Vesterlånggatan 9
(Ingar i Passagen)
Björns Järnvaru & STOCKHOLM

Dåsighet och Lust
är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod, och oförliga minnen kroppen, gifter som måste renas bort.
Fruktalt-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdrivar den skedliga urinsyran från kroppen, är välgående för levern och njurarna.
Fruktalt-Samarin utför en grundlig inviertes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka **Fruktalt-Samarin**, 2-3 saljes å apotek, hos Drogh- och Färghandlare m. fl.
Cederroths Tekn. Fabr., Stockholm

Gör ett besök i Derby
Drottninggatan 49.
Där finner Ni eleganta skodon med god passform.
Stor i små nummer mycket billigt.

Vid köp av villa
i Appelviken, Smedelitten och Åsten värd Eder med förtröende till
Byggnästarnas Villabyrå
Höglandens vägskåps. Tel. Åsten 555.

Olga Eimdad
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM.